

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om beskæftigelse og uddannelse af unge.

(Lovforslaget (nr. 45) findes i tillæg A. sp. 545, fremsættelsen i tidenden sp. 1424).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Anker Jørgensen: Det lovforslag om uddannelse af ikke-faglærte arbejdere, som den højtærede arbejdsminister har fremsat om forlængelse af denne lovgivning uændret for en 3-årig periode, kan den socialdemokratiske gruppe tiltræde.

Loven om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere har i alle henseender virket godt og efter sin hensigt. I den 4 års periode, loven har virket, er der udført et pionerarbejde for at leve op til dens målsætning. Godt 28.200 arbejdere har siddet på skolebænken og har gennemgået kursus, der spænder over mange emner, som vi godt kunne kalde fag. Det kan af tilslutningen til disse kursus ses, at man er i færd med at udvikle et uddannelsessystem, som vil blive en succes, ja, for så vidt allerede er blevet det. I de år, loven har virket, har der været 4.000 elever på skolebænken i det første år, 6.000 i det andet år, 7.700 i det tredje år og 10.500 i det sidste år. Tendensen er klar.

Det har ikke været nogen nem opgave at etablere de mange brancheudvalg, som Arbejdsgiverforeningen og fagbevægelsen har nedsat i henhold til loven. Vanskelighederne har bestået i at trække de naturlige grænser mellem de mange uddannelsesplaner og samtidig at tilrettelægge planerne således, at man så vidt muligt fik visse fælles fag for flere brancher; men det er altså lykkedes, og vi har de 20 brancheudvalg og 111 uddannelsesstrin og 34 fag eller emner.

Arbejdsmarkedets parter har da også vist meget stor interesse for sagen, og skoleledere, administration og konsulenter er alle med ildhu gået ind for dette nye uddannelsesområde. Det er også forbavsende at se, hvordan man flere steder i landet står med fuldt udbyggede moderne special-

arbejderskoler. Alligevel har det naturligvis ikke været muligt alle steder at få opbygget eller indrettet tilfredsstillende lokaliteter, ja, nogle steder arbejder man endda under temmelig primitive forhold. Men selv på de noget primitive skoler er undervisningen tilrettelagt således, at eleverne er yderst tilfredse med det udbytte, de får af opholdet på skolen.

Det er også klart, at f. eks. jord- og betonarbejdere, som tidligere væsentligst har været beskæftiget ved almindeligt jordarbejde, nu gennem en uddannelse ved montagebyggeri har fået muligheder for beskæftigelse — og god beskæftigelse — ganske betydeligt udvidet.

Jeg vil også eksempelvis nævne, at det har betydning f. eks. for en arbejder på en servicestation at lære at smøre biler. For de fleste betyder disse uddannelser bedre fortjenstmuligheder, og for samfundet betyder de f. eks. mere og effektivere byggeri og f. eks. også en bedre pasning af vor autopark.

Det er klart, at undervisningen på hele dette område skal stå til rådighed for alle aldersklasser. Man kunne måske ønske, at der var lidt flere unge, der meldte sig som deltagere. Det er ganske vist endnu for tidligt at sige, hvad årsagen er til, at de unge ikke møder frem, men en medvirkende årsag kan det være, at godtgørelsen for tab af arbejdsfortjeneste er mindre for en ikke-forsørger end for en forsørger. Man må huske, at mange ikke-forsørgere kan være lige så hårdt spændt for. Som bekendt siger reglerne, at godtgørelsen under kursus er den samme som arbejdsløshedsunderstøttelsen, dog således at forsørgere får et tilskud på 50 pct. Det vil sige, at en ikke-forsørger får godt 100 kr., medens en forsørger får omkring 250-260 kr. eller noget mere, hvis der er børn. Det er meget sandsynligt, at dette kan være en medvirkende årsag til, at de unge er lidt tilbageholdende. Alligevel tror jeg, det er rigtigt at forlænge loven uændret.

Nogle andre områder, hvor man kunne ønske loven blev udnyttet lidt mere, er alle de områder af erhvervslivet, hvor kvinderne efterhånden er trængt ind. Denne lov er en lov for ikke-faglærte, uanset om man er mand eller kvinde. En del af de brancheudvalg, der er nedsat, er blandede